

Kamerat 2026: Tuji delavci ne smejo postati le izkoriščana delovna sila. Potrebna je podpora pri vključevanju v skupnost in višje kazni za tiste, ki te delavce nezakonito izkoriščajo

Na okrogli mizi na festivalu Kamerat so gostje spregovorili o čedalje bolj aktualni temi delavskih migracij. Za ohranjanje zasavske delavske dediščine pa se bo skrbela novoizdana knjiga Podobe od kdo ve že kdaj.

“Delovnih migracij ne smemo jemati kot grožnjo, ki jo moramo zatreti,” je na okrogli mizi o položaju in težavah tujih delavcev v Sloveniji, ki je potekala v okviru šestega festivala delavskega filma Kamerat izpostavil Matija Dermota iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, a obenem opozoril na to, da so ti ljudje zaradi nepoznavanja jezika in predpisov pogosto tarče zlorab s strani delodajalcev, zato se morajo sindikati prilagoditi tudi na te nove izzive. Branimir Štrukelj iz Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS) pa je ob tem opozoril, da so slovenski sindikati poleg novih izzivov s tujimi delavci sedaj še pod pritiskom politke, ki je s posegom v sistem plačevanja članarin neposredno napadla delavsko samoorganiziranje. Ključni za sindikate bosta, tako Štrukelj, enotnost in Solidarnost med sindikati ter podpora članov ter širše javnosti, “če se želi obraniti ključne elemente socialno države.”

Razpravljalci na okrogli mizi so si bili sicer enotni, da so delovne migracije dejstvo, ki je zaradi položaja na trgu dela neizbežno, a da obenem odpirajo vrsto izzivov. V prvi vrsti je **Hana Radilović** iz Delavske svetovalnice opozorila, da so ti delavci v izjemno ranljivem položaju, saj za razliko od migrantov iz držav nekdanje Jugoslavije, priseljenci iz Nepala, Indije, Filipinov in drugih azijskih držav, pogosto vzamejo v svoji državi kredit, da sploh lahko pridejo v Evropo, kar še dodatno otežuje to, da bi se ob izkoriščanju vrnili nazaj. Po njenem mnenju je ključno vzpostaviti boljši nadzor in podporo tem delavcem vključno s tolmači. “Prav tako morajo kazni za kazniva dejanja postati strožje, da ne bo tako kot v primeru Marinblu, kjer se kršilci temeljnih pravic delavcev pogodijo za pogojno kazen.” Prav tako je opozorila, da nas mednarodni akti zavezujejo k podpori žrtvam kaznivih dejanj, ki pa je pri nas skorajda ni.

Temu je pritrdil tudi **Srđan Kovačević**, režiser filma Kar je treba storiti, ki je bil predvajan v prenovljeni kompresorski postaji na festivalu Kamerat. Poudaril je, da se tudi na Hrvaškem dogajajo hudi primeri izkoriščanja tujih delavcev, pri čemer se izkorišča tudi dejstvo, da prihajajo iz držav, kjer so razmere in pogoji bistveno slabši kot v Evropi. “Ti ljudje prihajajo iz okolij, kjer so prisotni kastni sistemi, hudo pomanjkanje in podobno in žal izgleda, da sprejmejo izjemno slabe pogoje kot nekaj normalnega. Veliko je težav z nastanitvami, saj se te delavce tlači v premajhne prostore, ampak žal oni to sprejmejo kot da to tako pač je.” Dermota je ob tem dejal, da je potrebno vzpostaviti delujoč sistem preko katerega bi se delavske pravice uveljavljale in ne bi bile zgolj črka na papirju.

Razpravljalci so ob tem opozorili tudi na to, da je potrebno poskrbeti za integracijo tujih delavcev v skupnost, da se ne pristane zgolj na to, da postanejo tuji delavci zgolj izkoriščani siromaki, temveč tudi del naših skupnosti. Tu je namestnica varuhinje človekovih pravic **Dijana Možina Zupanc** izpostavila predvsem to, da mora zakonodaja slediti družbenim spremembam in se nanje prilagajati, da ne postane nepotrebno breme. "Imamo primer človeka iz tretje države, ki potrebuje osebno asistenco in ima že človeka iz iste države, ki bi mu jo lahko zagotavljal, vendar tega zakonito ne more izvajati, saj ne zna dovolj dobro slovenskega jezika." Prav tako je izpostavila, da imamo situacije, ko se domovi za starejše soočajo s pomanjkanjem zaposlenih, obenem pa se otežuje zaposlitev tujih delavcev.

Otroci priseljencev v težjem položaju, ne smemo ga še bolj oteževati

Štrukelj pa je izpostavil, da se učitelji soočajo tudi s popolnoma pragmatičnimi težavami. "Otroci se jezika naučijo razmeroma hitro, težava pa je, da starši jezika ne znajo in potem imamo bizarno situacijo ko je otrok tolmač med starši in učitelji." Dodal je še, da po raziskavah ti otroci dosegajo bistveno slabše rezultate od slovenskih otrok, zato je po njegovem mnenju ključno, da se zaposli ljudi, ki bi lahko nudili pomoč in podporo tem otrokom, saj običajno tudi prihajajo iz družin, ki jim ne zagotavljajo podpore pri učenju. Kritičen pa je bil do ideje, da bi se te otroke obravnavalo skupinsko in ločeno od ostalih otrok, saj bi to lahko vodilo v dodatno izključevanje in stigmatizacijo.

Društvo za ohranjanje industrijske dediščine predstavlja Podobe od kdo ve že kdaj

V sklopu šestega festivala delavskega filma Kamerate pa je v soboto potekala tudi predstavitev knjige **Petra Goleta** z naslovom Podobe od kdo ve že kdaj. Avtor je sicer upokojenec in član Društva za ohranjanje industrijske dediščine Hrastnik, bil pa je 40 let zaposlen v Rudniku Trbovlje-Hrastnik. Ob predstavitvi je izpostavil pomen delavske dediščine Hrastnika in celotnega Zasavja ter vse vrednote, ki izvirajo iz težkega in nevarnega dela v rudniku, ki pri mlajših generacijah bledijo.

Ohranjanje zasavske delavske dediščine je tudi osrednji namen festivala delavskega filma Kamerate. Festival se ponaša predvsem z edinstvenimi lokacijami, saj si obiskovalci filme lahko ogledajo v opuščnem rudniškem rovu 40 metrov pod površjem. Letos pa je svoja vrata odrpla prvič tudi popolnoma prenovljena kompresorska postaja. Na prostem pa je prizorišče nekdanje rudarske kolonije. Namen festivala ob njegovi ustanovitvi je bil predvsem zapuščenim prostorom nekdanjega rudnika dati nove vsebine in na ta način ohranjati zasavsko delavsko dediščino ter vse vrednote, ki so z njo povezane – kameradovstvo, socialne pravičnosti in skupnosti.

Festival Kamerate organizira Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem – KRC Hrastnik ob podpori Občine Hrastnik ter sofinanciranju Slovenskega filmskega centra.

<https://kamerat.org/>

FB: Kamerate - festival delavskega filma Hrastnik

IG: kameratfestival